In vielen Sprachen zu Hause

Вдома на багатьох мовах

verband binationaler
familien und partnerschaften

Liebe Eltern

Sie leben in einer Familie, in der mehrere Sprachen gesprochen werden und machen sich vielleicht Gedanken, wie Ihr Kind gut mit mehreren Sprachen zu Recht kommen kann? Sie fragen sich, wie Sie Ihr Kind am besten unterstützen können?

Sprache ist für das Kind ein wichtiges Werkzeug, sich die Welt zu erschließen. Sie wissen, dass gute Sprachkompetenzen bedeutend sind für die Schule und später im Beruf. Und Sie möchten selbstverständlich, dass es eine gute Bildung und Ausbildung bekommt. Sie möchten das Beste für Ihr Kind!

Sie haben sicher festgestellt, dass Kinder zum Sprechenlernen viel Aufmerksamkeit und Zuwendung brauchen. Kinder lernen Sprache durch Sprachvorbilder.

Kinder brauchen Menschen, die ihnen zugetan sind und mit ihnen reden. Gerade die ersten Lebensjahre, die Zeit also, die Kinder vor allem in der Familie verbringen, sind für die sprachliche Entwicklung von besonderer Bedeutung.

Die meisten Menschen auf der Welt wachsen mehrsprachig auf. Grundsätzlich hat das kindliche Gehirn kein Problem mit mehreren Sprachen, es hat Platz für zwei, drei, viele Sprachen.

Als Eltern können Sie dafür sorgen, dass in der Familie viel erzählt wird, viel miteinander geredet und einander aufmerksam zugehört wird.

Sprache lernen macht Spaß. Dazu braucht es eine gute Atmosphäre, Wertschätzung und vor allem viel Zuwendung.

Mit dieser Broschüre ermutigen wir Sie, sich Zeit für Ihr Kind zu nehmen und seinen Sprachen Raum zur Entfaltung zu geben. Daher finden Sie hier Vorschläge und Anregungen, wie Sie Ihr Kind beim Sprachen-lernen unterstützen und gut begleiten können.

Ihre Maria Ringler
Bundesgeschäftsstelle
Verband binationaler
Familien und Partnerschaften

Дорогі батьки

Ви живете в сім'ї, де розмовляють кількома мовами, і, можливо, Вам цікаво, як Ваша дитина може добре впоратися з кількома мовами? Вам цікаво, як найкраще підтримати Вашу дитину?

Мова є важливим інструментом для дитини, щоб відкрити світ. Ви знаєте, що хороші знання мови важливі для навчання в школі, а потім і на роботі.

Дітям потрібні люди, які піклуються про них і спілкуються з ними. Особливе значення для мовного розвитку мають перші роки життя, тобто час, який діти проводять переважно з родиною.

Більшість людей у світі виростають багатомовними. В основному дитячий мозок не має проблем з кількома мовами, у ньому є місце для двох, трьох, багатьох мов.

Як батьки, Ви можете переконатися, що в сім'ї багато розповідають, говорять і слухають один одного.

Вивчати мову – це весело. Для цього потрібна хороша атмосфера, вдячність і, перш за все, багато уваги.

За допомогою цієї брошури ми заохочуємо Вас приділити час Вашій дитині та дати їй можливість розвивати її мови. Тому Ви знайдете тут пропозиції та ідеї щодо того, як Ви можете підтримати та супроводжувати Вашу дитину у вивченні мови.

З повагою Марія Рінглер
Федеральний офіс Асоціації двонаціональних сімей і партнерств
(Verband binationaler Familien und Partnerschaften, iaf e.V.)

»Unser Papa ist Deutsch-Französisch und unsere Mama ist Ukrainisch, zu Hause sprechen wir Ukrainisch, Deutsch und Französisch.«
»Наш тато наполовину німець і наполовину француз, а мама українка, вдома ми розмовляємо українською, німецькою та французькою мовами.«

Mehrsprachige Familien sind bunt und vielfältig
Багатомовні сім'ї колоритні та різноманітні

Mehrsprachigkeit hat viele Gesichter. Es gibt viele Orte und Gelegenheiten, Mehrsprachigkeit im Alltag zu leben.

Mehrsprachigkeit hat viele Vorteile.
Es ist wissenschaftlich erwiesen:

» Kinder, die sicher in ihren Sprachen sind, können leichter mit anderen Menschen kommunizieren, sind flexibler und stellen sich schneller auf neue Situationen ein.

Wichtig ist:

» Der Umgang mit Sprache soll für das Kind eine positive Erfahrung sein.

Wenn Ihr Kind in mehreren Sprachen zu Hause ist, dann hat es einen Schatz, der ihm im Leben, in der Schule und dann auch im Beruf weiterhilft.

Pflegen und genießen Sie Ihre Sprachen!

Багатомовність має багато облич. Є багато місць і можливостей жити, розмовляючи багатьма мовами, в повсякденному житті.

Багатомовність має багато переваг. Науково доведено:

» *Діти, які впевнено володіють своєю мовою, можуть легше розмовляти з іншими людьми, є більш гнучкими та швидше адаптуються до нових ситуацій.*

Важливо:

» *Робота з мовою має бути позитивним досвідом для дитини*

Якщо Ваша дитина зростає вдома на кількох мовах, то у неї є скарб, який допомагає її в житті, в школі, а потім і на роботі.

Підтримуйте та насолоджуйтесь Вашими мовами!

»Es macht richtig Spaß, wenn ich mit meinem Cousin auf Ukrainisch spiele.«
»Це дуже весело, коли я граюся зі своїм двоюрідним братом українською мовою.«

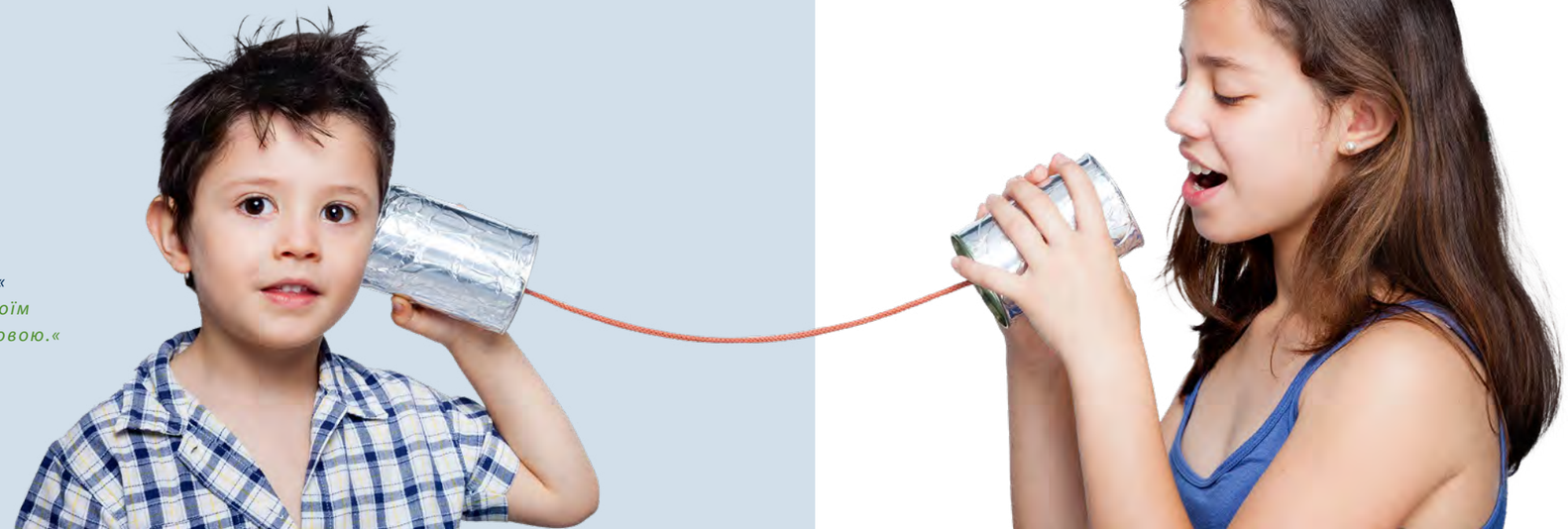

Eine lebendige Familiensprache ist wichtig
Важлива жива сімейна мова

» Für die Identität Ihres Kindes (»Wer bin ich?«)

» Für seine Entwicklung und Selbstsicherheit (»Wo will ich hin? Was kann ich?«)

» Für eine starke Verbindung mit der ganzen Familie (»Wo komme ich her? Wohin gehöre ich?«)

» Wenn es die Familiensprachen beherrscht, kann sich Ihr Kind mit seiner Familie und seinen Verwandten unterhalten. Dies stärkt sein Gefühl der Zugehörigkeit und den Kontakt untereinander.

» Eine Wertschätzung der Familiensprache und Familienkultur wirkt sich positiv auf das Selbstbewusstsein Ihres Kindes aus und stärkt seine Persönlichkeit.

» *Для особистості Вашої дитини («Хто я?»)*

» *Для її розвитку та впевненості в собі («Куди я хочу піти? Що я можу зробити?»)*

» *Для міцного зв'язку з усією родиною («Звідки я? Куди я належу?»)*

» *Володіння мовами сім'ї дозволить Вашій дитині спілкуватися з рідними та близькими. Це зміцнює її почуття причетності та контакт один з одним.*

» *Цінування сімейної мови та сімейної культури позитивно впливає на впевненість Вашої дитини в собі та зміцнює її особистість.*

Eine starke Familiensprache stärkt Ihr Kind in der deutschen Sprache

» Wenn Sie zu Hause Ihre Familiensprachen sprechen, fördern Sie auch das Deutsch Ihres Kindes: Mehrere Familiensprachen behindern das Kind nicht beim Lernen der deutschen Sprache.

» Eine Sprache nimmt der anderen nichts weg. Die eine Sprache gut zu können, hilft beim Lernen der anderen Sprache.

» Entscheidend ist, dass Ihr Kind ein gutes Fundament in wenigstens einer Sprache hat.

» Wenn Sie Ihrem Kind helfen wollen, sprechen Sie mit Ihrem Kind in der Sprache, in der Sie sich am wohlsten und sichersten fühlen – in Ihrer Sprache.

» Mit dieser Sicherheit in der Sprache fördern Sie nicht nur die Sprache, sondern die gesamte Entwicklung Ihres Kindes und damit seine Chancen in der Gesellschaft.

Als Eltern können Sie die sprachliche Entwicklung Ihrer Kinder entscheidend unterstützen – dabei spielt es keine Rolle, ob Sie gut Deutsch sprechen können oder nicht.

Sprechen Sie in Ihrer Sprache.

» Damit Ihr Kind alle Sprachen der Familie und der Umgebung gut beherrschen kann, braucht das Kind den Zugang **zu all diesen Sprachen**, und zwar
- so viel und
- so gut wie möglich.

» Jede Familie hat andere Voraussetzungen und nutzt entsprechend andere Wege.

» Damit ein Kind seine Mehrsprachigkeit gut entwickeln kann, braucht es Ermutigung und Bestärkung. Fördern Sie es und fordern Sie es.

»Meine Mamis erzählen mir jeden Tag Geschichten auf Ukrainisch.«
»Мої мами щодня розповідають мені історії українською мовою«.

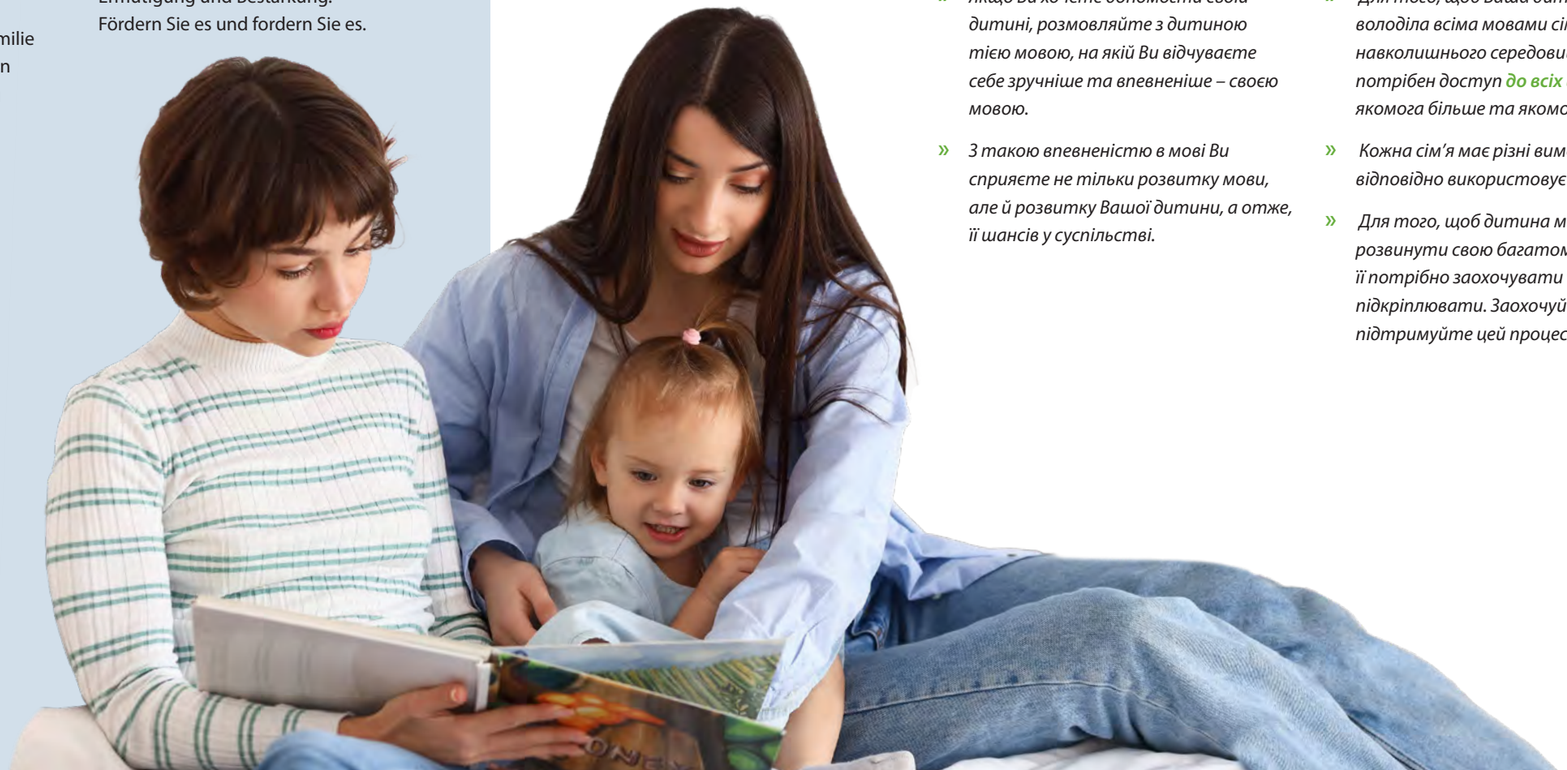

Сильна сімейна мова зміцнює Ваших дітей у німецькій мові

» *Якщо Ви розмовляєте вдома рідною мовою, Ви також заохочуєте вивчення німецької мову Вашою дитиною: кілька сімейних мов не заважають дитині вивчати німецьку.*

» *Одна мова нічого не забирає від іншої. Добре володіння однією мовою допомагає вивчити іншу мову.*

» *Дуже важливо, щоб Ваша дитина добре володіла хоча б однією мовою.*

» *Якщо Ви хочете допомогти своїй дитині, розмовляйте з дитиною тією мовою, на якій Ви відчуваєте себе зручніше та впевненіше – своєю мовою.*

» *З такою впевненістю в мові Ви сприяєте не тільки розвитку мови, але й розвитку Вашої дитини, а отже, її шансів у суспільстві.*

Як батьки, Ви можете рішуче підтримувати мовний розвиток Ваших дітей - не має значення, чи добре Ви говорите німецькою чи ні.

Говоріть своєю мовою.

» *Для того, щоб Ваша дитина добре володіла всіма мовами сім'ї та навколишнього середовища, дитині потрібен доступ* ***до всіх цих мов*** *якомога більше та якомога краще.*

» *Кожна сім'я має різні вимоги і відповідно використовує різні шляхи.*

» *Для того, щоб дитина могла добре розвинути свою багатомовність, її потрібно заохочувати та підкріплювати. Заохочуйте це і підтримуйте цей процес.*

Was Sie tun können

- Bieten Sie Ihrem Kind Möglichkeiten mit anderen Kindern zu spielen:
  - mit Kindern, die Deutsch sprechen
  - und genauso mit Kindern, die ihre anderen Familiensprachen sprechen.
- Zeigen Sie Ihrem Kind, wie wichtig und nützlich es ist, zwei oder mehrere Sprachen zu können. Denn Ihre eigene Haltung überträgt sich auf Ihr Kind. Zeigen Sie daher Ihrem Kind, dass Sie alle Sprachen, die Ihr Kind lernt, schätzen.
- Scheuen Sie sich nicht, Ihre Sprache öffentlich zu sprechen! Zeigen Sie auch in Kindergarten und Schule, dass Ihnen Ihre Familiensprachen wichtig sind. **Das ist nicht unhöflich.**
- Entdecken Sie mit Ihrem Kind die gemeinsame Lebenswelt. Sprechen Sie mit Ihrem Kind über Dinge, mit denen es sich gerade beschäftigt. Dann ist es aufmerksamer und nimmt die Sprache besser auf.
- Beziehen Sie Ihr Kind in Alltagsaktivitäten mit ein und sprechen Sie mit ihm – beim Essen, auf dem Weg zum Einkaufen, beim Autofahren.
- Sprachen lernt man nur durch Sprechen. Fernsehen ist nur dann nützlich, wenn Sie mit Ihrem Kind danach über die Sendungen sprechen.
- Schenken Sie Ihrem Kind Aufmerksamkeit und hören Sie ihm zu. Gehen Sie auf das ein, was es erzählt. Unterbrechen Sie Ihr Kind nicht beim Sprechen, auch wenn es mehr Zeit braucht, um seine Gedanken zu formulieren.
- Pflegen Sie Sprachrituale: Fingerspiele, Lieder, Sprüche, Verse machen Spaß.
- Erzählen Sie Ihrem Kind regelmäßig Geschichten, schauen Sie Bilderbücher mit ihm an, lesen Sie ihm vor.
  - Geschichtenerzählen und Vorlesen haben einen ganz großen Einfluss auf die sprachliche Entwicklung des Kindes.
  - Die komplexe Sprachstruktur und die anspruchsvolle Sprache der Bücher werden später in der Schule sehr wichtig.

Що Ви можете зробити

- *Надайте дитині можливість бавитись з іншими дітьми:*
  - *з дітьми, які розмовляють німецькою мовою*
  - *і також з дітьми, які розмовляють іншими рідними мовами.*
- *Покажіть дитині, як важливо і корисно знати дві або більше мов. Ваше власне відношення переноситься на дитину. Тож покажіть Вашій дитині, що Ви цінуєте всі мови, які вивчає Ваша дитина.*
- *Не бійтеся публічно говорити своєю мовою! Покажіть у дитячому садку та школі, що Ваші рідні мови важливі для Вас.*
  Це не грубо.
- *Відкрийте для себе спільне середовище життя з Вашою дитиною. Говоріть з дитиною про те, що у неї на думці. Тоді вона більш уважна і краще засвоює мову.*
- *Залучайте дитину до повсякденних справ і розмовляйте з нею – під час їжі, по дорозі в магазин, за кермом.*
- *Мови можна вивчати лише розмовляючи. Перегляд телевізора корисний лише в тому випадку, якщо після цього Ви говорите з дитиною про програми.*
- *Звертайте увагу на свою дитину і слухайте її. Послухайте, що там написано. Не перебивайте дитину під час розмови, навіть якщо їй потрібно більше часу, щоб сформулювати її думку.*
- *Дотримуйтесь мовних ритуалів: пальчикові ігри, пісні, приказки, вірші – це весело.*
- *Регулярно розповідайте дитині казки, дивіться з нею книжки з картинками, читайте їй.*
  - *Розповідання історій і читання вголос мають величезний вплив на розвиток мови дитини.*
  - *Складна мовна структура та вимоглива мова книжок стають дуже важливими пізніше в школі.*

»Ich mag so sehr, wenn meine Tante uns besucht und von ihrer Kindheit in der Ukraine erzählt.«
»Мені дуже подобається, коли моя тітка приїжджає до нас і розповідає про своє дитинство в Україні«.

Ukrainisch lernen

Im Jahr 2005 wurde eine **Ukrainische Samstagsschule in Frankfurt am Main** gegründet, in der Kinder zwischen 3 und 16 Jahren am muttersprachlichen Unterricht teilnehmen können.
»Sonne in den Händen« lädt alle neu angekommene Kinder aus der Ukraine ein.
https://ukraine-frankfurt.de/de/samstagsschule-3

Die sächsische Landesstelle Nachbarsprachen hat den **Deutsch-Ukrainischen Sprachschatz** für die Kita-Praxis veröffentlicht. Der Sprachschatz enthält für die Alltagskommunikation in Kitas relevante Wörter und Redewendungen auf Deutsch und Ukrainisch (inklusive Aussprachehilfen), sowie Signalkarten, die die Kommunikation visuell unterstützen können. Die Print- und Audioinhalten stehen online kostenlos zum Download zur Verfügung.
https://www.nachbarsprachen-sachsen.eu/lana/blog/materialien/de-uk-sprachschatz-kita-paxis.html

Der Urkainische Verein Frankfurt am Main e.V.
bietet Kurse »Ukrainisch als Fremdsprache für Erwachsene« an.
https://ukraine-frankfurt.de/de/sprachkurse-2

»Wir sprechen Ukrainisch und Deutsch miteinander, verstehen aber auch sehr gut Russisch.«
»Ми розмовляємо між собою українською та німецькою мовами, але також дуже добре розуміємо російську«.

Вивчаємо українську мову

*У 2005 році у Франкфурті-на-Майні була заснована **українська суботня школа,** де діти віком від 3 до 16 років можуть відвідувати уроки рідної мови. »Сонце в долонях« запрошує всіх новоприбулих дітей з України.*
https://ukraine-frankfurt.de/de/samstagsschule-3

*Саксонське регіональне бюро сусідніх мов (Saxon Landesstelle Nachbarsprachen) опублікувало **»Німецько-український словник-довідник для практики в дитячих садках«.** Словник містить слова та фрази німецькою та українською мовами, які є актуальними для повсякденного спілкування в дитячих садках (включно з посібниками з вимови), а також сигнальні картки, які можуть візуально підтримати спілкування. Друковану та аудіо версію можна безкоштовно завантажити в Інтернеті.*
https://www.nachbarsprachen-sachsen.eu/lana/blog/materialien/de-uk-sprachschatz-kita-paxis.html

***Товариство українців Франкфурта-на-Майні** пропонує курси »Українська мова як іноземна для дорослих«.*
https://ukraine-frankfurt.de/de/sprachkurse-2

IMPRESSUM | *ІМПРЕСУМ*

Herausgeber | *Видавець*
Verband binationaler Familien und Partnerschaften, iaf e.V.
Асоціація бінаціональних сімей та партнерств, iaf e.V.
Ludolfusstraße 2–4 | 60487 Frankfurt
Tel +49 (0) 69 / 71 37 56-0
info@verband-binationaler.de
www.verband-binationaler.de

Autorinnen | *Автори*
Hannelore Christ, Guillen Colpron, Claudia Khalifa, Maria Ringler
Ганнелоре Кріст, Гілен Колпрон, Клаудія Халіфа, Марія Рінглер

Übersetzung | *Переклад*
Mariana Haramus | *Мар'яна Гарамус*

Redaktion und Koordination
Редагування та координація
Maria Ringler, Marie Leroy, Selma Walther
Марія Рінглер, Марі Леруа, Сельма Вальтер

Gestaltung | *Дизайн*
www.conrat.org

Fotos | *Фотографії*
stock.adobe.com/de

1. Auflage | *1-е видання*
2.500

Dezember 2022 | *Перше видання грудень 2022 рік*

gefördert vom | *За підтримки*

habilnet

https://www.habilnet.org/de/

Als Familienverband arbeiten wir bundesweit an den Schnittstellen von Familien-, Bildungs- und Migrationspolitik. Wir engagieren uns für die Rechte binationaler, migrantischer, transnationaler Familien und Paare – egal welcher Herkunft und Sprache, sexueller Orientierung oder Religion.
Starke Gesellschaften brauchen Vielfalt und ihre vielfältigen Familien brauchen eine gerechte Partizipation und Teilhabe in dieser Gesellschaft. Dafür setzen wir uns ein.
Im Fachzentrum Mehrsprachigkeit finden Eltern, Kinder und Jugendliche Informationen, Beratung und Begleitung zu allen Fragen des mehrsprachigen Aufwachsens. Wir bieten Reflexion und Austausch über die Erfahrungen gelebter Mehrsprachigkeit. Wir beraten und qualifizieren sowohl Eltern als auch Fachkräfte. Ein Ziel ist es, eine stärkere Berücksichtigung der familiären Mehrsprachigkeit in den Bildungseinrichtungen zu erreichen.

fms@verband-binationaler.de

Як сімейна асоціація, ми працюємо по всій країні на перетині сімейної, освітньої та міграційної політики. Ми віддані правам бінаціональних, мігрантських, транснаціональних сімей та пар - незалежно від походження та мови, сексуальної орієнтації чи релігії.
Сильні суспільства потребують різноманітності, а їхні різноманітні сім'ї потребують справедливої участі та залучення до життя в цьому суспільстві. Це те, заради чого ми працюємо.
У Спеціалізованому центрі багатомовності батьки, діти та молодь можуть знайти інформацію, поради та підтримку з усіх питань, пов'язаних з вихованням дітей у багатомовному середовищі. Ми даємо можливість для роздумів та обміну досвідом про багатомовність. Ми консультуємо і кваліфікуємо як батьків, так і фахівців.
Одна з наших цілей - домогтися більшої уваги до сімейної багатомовності в освітніх установах.

fms@verband-binationaler.de

verband binationaler
familien und partnerschaften

Verband binationaler Familien und Partnerschaften, iaf e.V.
Bundesgeschäftstelle
Ludolfusstrasse 2-4 | 60487 Frankfurt am Main
Tel +49 . 69 . 71 37 56 - 0
info@verband-binationaler.de
https://www.verband-binationaler.de